

KRÚDY GYULA:

AZ ARANY MEG AZ ASSZONY

MÓRICZ ZSIGMOND:

SÁTÁN

Bemutató a Hungária Kamaraszínházban

A két évforduló: idén Krúdy, jövőre Móricz tiszteletteljes rendezői gesztust szült: megemlékezni jeles íróinkról egy-egy elfelejtett színpadi játékkal. Egy-egy tanmesével, tételillusztrációval, didaktikus játékkal. A Krúdyé ilyesféleképpen hangozhat: Asszony, ne higgy a világjáró katona szerelmének, mert este jön és reggel odébb áll; Férfi ne hidd, hogy a pénz boldogabbá tehet, mint a nő. Móricz tétele vaskosabb és egyszerűbb: Aki elhanyagolja a feleségét, megérdemli a szarvakat!

Az előbbi művet körbelengi Krúdy nyelvezetének szépséges varázsa, felvillean emlékezetiünkben az író örökké bolyongó, örökké szomorú és bölcs hőse: Szindbád, aki besétál a kisvárosok szivarfüstös kávéházaiba, üldögél a dohányoszinű függönyök előtt, s álmodozik elmúlt tavaszokról és elmúlt nőkről és a pénztároskisasszony nyakszirtre göndörödő hajtincséről. Aki mindig vágyakozik a szerelemre és mindig mindenkit megcsal, mert szá-

mára külön-külön mindenki kevés. S ennél többet alig mondhatunk a játékról. Ezt is megszorításokkal, mert a klasszikusan krúdys hangulat csak akkor támad föl a színpadon, amikor megszöfalt a zene, amikor az amúgy teljesen fölösleges vetített diaképek krikshkraszjai alól pillanatokra előtűntek a díszletek és jelmezek dohánybarnái és avarsárgái (*Körösi Sándor* és *Greguss Ildikó* ismét kitűnő munkája), s előhívta *Dzsupin Ibolya* Annának néhány mozdulata, libbenése. A pantomimbetét, bármilyen ötletes is, nem pótolta, amit *Csikos Sándor* nem tudott beleépíteni a *Zsoldoskatona* figurájába: az örök bolyongó jellemvonásait, a nyers, céltudatos férfiónzés színei mellé. *Bánygyörgyi Károly* kereskedője is inkább volt patetikus, mint bármi egyéb.

A *Sátán*, Móricz egyfelvornásosa valóban vázlat, ahogyan a két darab rendezője, *Rencz Antal* írja. Vázlat,

amelyet játékkal kellett kibátyázni és némi játékos borzongással beborítani. Mindkettő sikerült, s ebben most is jelentős része van a főszerepet játszó *Dzsupin Ibolyának*. Az ő szereplése egyébként a színészi átalakulóképesség szép példája is: kardos menyecskeje percekkel korábban még pillekönnyű álmodozó Anna volt. S most jó volt az együttes játék is. Jók, karakterisztikusak a hoppon maradt szeretőjelöltek: a pap (*Kiss László*), a kántor (*Sz. Kovács Gyula*), a káplán (*Somló Gábor*). Kifogástalanul alakított *Véselyi Margit* (Zsuzsó) és *Sárosdy Rezső* (Ember).

Ami azonban a két produkció közös jellemzője: arra nem alkalmasak, hogy egész estét betöltő színpadi játékká és komoly színházi élményforrássá váljanak. Az egyik inkább a szabad térre, a másik kamaraszínpadra kívánkozna (s az utóbbi nem azonos a jelenlegi Kamaraszínházzal).

Cs. Nagy Ibolya